

บทปริทัศน์

การสร้างความคิดโดยใช้สุนทรียศาสตร์: เริ่มที่การเรียนรู้การสอนแพทย์

ไพฑูรย์ ช่างฉ่า

บทคัดย่อ

การพัฒนาคุณลักษณะของนิสิต นักศึกษาแพทย์เป็นสิ่งสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองโดยเฉพาะการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพที่ดี การควบคุมตนเอง การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตลอดจนการคำนึงถึงประโยชน์ต่อผู้อื่นส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตใจที่งดงาม กระบวนสุนทรียศาสตร์ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อหล่อหลอมคุณลักษณะความเป็นมนุษย์ให้กับผู้เรียน บทความวิชาการนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ตั้งแต่คำจำกัดความ การจัดการความคิด การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลักการสุนทรียศาสตร์ ตลอดจนการประยุกต์การสร้างความคิดโดยใช้สุนทรียศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน การพัฒนาสุนทรียศาสตร์บนฐานของการสร้างความรู้ในการทำดีเพื่อเป็นทางเลือกในการเปิดมุมมองใหม่ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

คำสำคัญ: การสร้างความคิด, การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น, สุนทรียศาสตร์

วันที่รับบทความ: ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

วันที่อนุญาตให้ตีพิมพ์: ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

บทนำ

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงที่มาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในขณะที่การพัฒนาด้านจิตใจและสังคมซึ่งเป็นการพัฒนาภายในตนเองที่มักจะถูกกลืนหายไป โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพที่ดีและการควบคุมตนเอง การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและการคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและสังคมซึ่งการพัฒนาในด้านนี้จะช่วยหล่อหลอมให้คนมีจิตใจที่มีความเป็นมนุษย์สำหรับวิชาชีพปฏิบัติเป็นวิชาชีพเฉพาะที่ทำงานด้วยความรู้ความสามารถและต้องคำนึงถึงประโยชน์ผู้ป่วยก่อนประโยชน์ของตนเอง แพทย์สภาจึงได้กำหนดคุณลักษณะที่ดีภายในตนเองของบัณฑิตแพทย์ ประกอบด้วย พฤตินิสัย เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะในการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพและทักษะการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข^๑ ทั้งนี้การพัฒนาคุณลักษณะที่ดีภายในตนเองดังกล่าวต้องฝึกฝนและปฏิบัติตั้งแต่เป็นนิสิต นักศึกษาแพทย์ ด้วยความจำเป็นในการพัฒนาภายในตนเองของแพทย์ เพื่อให้บัณฑิตแพทย์ที่สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพที่ดี เห็นอกเห็นใจและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นตลอดมีจิตใจที่ตั้งามเป็นคนดีของสังคม อันจะส่งเสริมให้บัณฑิตแพทย์ที่จบออกไปประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตและหน้าที่การงาน

สำหรับหลักสูตร แพทย ศาสตร์ บัณฑิต ในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณลักษณะในตนเองโดยมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะชีวิตนิสิตแพทย์ในรายวิชาการแพทย์ที่มีความเป็นมนุษย์สำหรับนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ ๓ ในทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ โดยการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนผ่านการปฏิบัติจริง นิสิตได้เรียนรู้หลักการและประยุกต์ใช้กระบวนการสุนทรียศาสตร์ในการสร้างความดี ซึ่งประโยชน์ของสุนทรียศาสตร์จะช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพที่ดี^๒ พัฒนาการทำงานเป็นทีม^๓ สร้างความรู้ใหม่^๔ ส่งเสริมภาวะผู้นำ^๕ และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้^๖ ในการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าว นิสิตแพทย์ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติในโครงการจิตอาสาสร้างความดีที่มาจากแรงปรารถนาอันเป็นความต้องการภายในของตนเองเกิดคุณค่าเชิงสร้างสรรค์ที่นำเอาศักยภาพภายในตนเองออกมาเป็นผลงานเชิงรูปธรรม ฉะนั้นการปลูกฝังให้ นิสิต นักศึกษาแพทย์ให้มีการพัฒนาภายในตนเอง ส่งเสริมความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและสังคมควรที่จะเริ่มที่การเรียนการสอนของแพทย์ในโรงเรียนแพทย์ ดังนั้นบทบาทของโรงเรียนแพทย์ควรมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ต้องใช้ศาสตร์

และศิลป์ในการออกแบบและอาศัยเครื่องมือสุนทรียศาสตร์มาช่วยในกระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการสร้างความดี จะช่วยให้นิสิต นักศึกษาแพทย์มีศรัทธาเคารพในคุณค่าผู้อื่น ทักษะการสื่อสารที่ดี การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อสังคม

คำจำกัดความของสุนทรียศาสตร์

สุนทรียศาสตร์ (Appreciative inquiry) คือ กระบวนการมีส่วนร่วมในค้นหาคุณค่า วิธีปฏิบัติที่ดีที่มีอยู่ในตัวคน องค์กร และสังคมที่ล้อมรอบตัวเรา โดยใช้ศิลปะการตั้งคำถามเชิงบวกมากระตุ้นเพื่อค้นหาคุณค่าและศักยภาพที่มีอยู่ของบุคคล ทีม องค์กร ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน ตลอดจนการคาดการณ์อนาคต อีกทั้งเป็นรูปแบบใหม่ของกระบวนการพัฒนาและจัดการเปลี่ยนแปลงภายในตัวคน ทีมงานและองค์กร ซึ่งมีจุดเน้นในการสร้างมุมมองเชิงบวก และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ด้วยการตั้งคำถามเชิงบวกเพื่อค้นหา ความสามารถหลักอันเป็นศักยภาพที่มีคุณค่าของบุคคล ทีมงาน และองค์กร ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ความรู้ฝังลึกจากประสบการณ์ นำมารวบรวมจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และนำคุณค่า ศักยภาพดังกล่าวมาใช้เป็นองค์ประกอบปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการสร้างวิสัยทัศน์ในอนาคตร่วมกัน^๗ ต่อมา ความคิดสร้างสรรค์ดังกล่าวจะถูกนำไป ออกแบบวางแผน ปฏิบัติ ติดตามประเมินผลการพัฒนา เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม สู่การยกระดับความรู้ใหม่ในอนาคตร่วมกัน ผู้เชี่ยวชาญและนักปฏิบัติได้ยืนยันว่าสุนทรียศาสตร์ช่วยส่งเสริมและพัฒนาองค์กรโดยเฉพาะประโยชน์ของสุนทรียศาสตร์ อาทิ :

การจัดการความดี

การจัดการความดี หมายถึง ความสามารถค้นหาและการดึงเอาความดีที่เป็นความสามารถอยู่ภายในแต่ละบุคคลออกมาและนำเอาความดีทั้งหมดในแต่ละคนมารวมพลังเพื่อสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้คงอยู่และต่อยอดเพิ่มพูนต่อไป ทั้งนี้การจัดการความดีจะต้องใช้กระบวนการจัดการความดีทั้ง ๔ ประการเข้ามาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดความ

ยั่งยืน ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ประกอบด้วย ๑) การศรัทธา ความดีของมนุษย์โดยการแสดงออกด้วยการกล่าวคำชื่นชม การแสดงความเคารพอ่อนน้อมถ่อมตนและการมองคนในแง่บวก ๒) การน้อมนำความดีออกมาจากใจโดยวิธีการเปิดโอกาสให้คนได้ทำความดี ๓) การเห็นความทุกข์ของผู้อื่น จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะทำความดี การรับรู้เรื่องราวของคนทำดีโดยนำเอาประสบการณ์ของแต่ละคนมา แลกเปลี่ยนความรู้กันและ ๔) รวบรวมความดีของแต่ละคน มารวมกันให้เกิดพลัง^๑

การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น (Altruism)

การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น หมายถึง แรงปรารถนา หรือความต้องการซึ่งเป็นแรงจูงใจภายใน ถูกกระตุ้นโดยการเห็นความทุกข์ของผู้อื่นก่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ ขึ้นในจิตใจอันส่งผลถึงการมีทัศนคติและความคิดที่จะช่วยเหลือดูแลผู้อื่นโดยปราศจากความต้องการผลประโยชน์ใดตอบแทน^๒ ผลการศึกษาวิจัยในต่างประเทศเรื่องการคำนึงถึงประโยชน์และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นระหว่างนักศึกษาแพทย์ และกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ พบว่าอุดมคติในการคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น และระดับของการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักศึกษาแพทย์ลดลงตามชั้นปีการศึกษาที่เพิ่มขึ้น สาเหตุเนื่องมาจากในขณะที่เรียนได้เผชิญกับภาระงานที่เพิ่มขึ้น ความต้องการความคาดหวังของผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น วัฒนธรรมที่ซ่อนเร้นในการลดทอนความเป็นมนุษย์และความเหนียวแน่นจากการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดการคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นในบริบทของวิชาชีพด้านสุขภาพควรมีการฝึกอบรมด้านสติ การใคร่ครวญตนเอง และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในช่วงก่อนขึ้นชั้นคลินิก^๓

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์

๑. ทฤษฎีโครงสร้างทางสังคม

สุนทรียศาสตร์มีรากฐานสำคัญมาจากทฤษฎีโครงสร้างทางสังคมซึ่งทฤษฎีนี้จะเกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของโลก วัฒนธรรมขององค์กรและพฤติกรรมทางสังคมของสมาชิกที่มีในองค์กร โดยเฉพาะหลักการของสุนทรียศาสตร์ทำให้เกิดการสนทนาที่ทรงพลังภายในกลุ่มทางสังคม^๔ โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ด้วยการสนทนาพูดคุยระหว่างสมาชิกกลุ่มร่วมกัน มีการแบ่งปัน ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความรู้ที่ฝังลึกผ่านกระบวนการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์

ร่วมกัน ดังนั้น ในการนำทฤษฎีโครงสร้างทางสังคมมาใช้ร่วมกันกับพลังของสุนทรียสนทนาที่เป็นเครื่องมือพื้นฐาน ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการพัฒนากระบวนการกรกลุ่มทางสังคมแล้วยังพัฒนากระบวนการสื่อสารเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำมาสู่ความเข้าใจซึ่งกันและกัน^๕

๒. ทฤษฎีการสร้างความรู้

ศาสตราจารย์โนนาเกได้พัฒนาทฤษฎีการสร้างความรู้ในขั้นตอนที่ ๒ ของกระบวนการจัดการความรู้ โดยอธิบายถึงกระบวนการสร้างความรู้ ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่ชัดเจน (explicit knowledge) กับความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน (tacit knowledge) ซึ่งเรียกปฏิสัมพันธ์แบบนี้ว่า การเปลี่ยนแปลงความรู้ (knowledge conversion) โดยที่กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงความรู้ สามารถอธิบายโดยใช้ SECI Model (Socialization; Externalization; Combination; Internalization)^๖ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๑ การปฏิสัมพันธ์ (Socialization) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย ความรู้ที่ฝังลึก (tacit knowledge) จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง โดยมีกรปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่ฝังลึก ในตัวคน ผ่านการสังเกต เลียนแบบ และพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ ทักษะ

๒.๒ การถอดความรู้ (Externalization) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้ายความรู้ที่ฝังลึก (tacit knowledge) ไปเป็นความรู้ที่ชัดเจน (explicit knowledge) โดยผ่านวิธีการถอดบทเรียนรู้ออกมาเป็นความรู้ที่สามารถเห็นชัดเจน ตัวอย่าง เช่น เอกสาร คู่มือ วิกิพีเดีย วิกิการวิจัย ตำรา

๒.๓ การผสมผสานความรู้ (Combination) เป็นกระบวนการผสมผสานของความรู้ที่ชัดเจน (explicit knowledge) ที่มาจากหลากหลายแหล่งความรู้ อาทิ การนำความรู้จากคู่มือ เอกสารมาผสมผสานกับความรู้ที่ได้จากงานทฤษฎี และงานวิจัยที่มีผู้เขียนไว้ ทำให้เกิดการบูรณาการความรู้ชัดเจนทั้งสองแหล่ง ส่งผลให้เกิดการยกระดับความรู้ชัดเจน

๒.๔ การดูดซับความรู้ (Internalization) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนความรู้ที่ปรากฏ ชัดแจ้ง (explicit knowledge) ไปเป็นความรู้ที่ฝังลึก (tacit knowledge) ในตัวคน ทำให้ความรู้จะถูกเก็บ สะสมในตัวคนอีกครั้งหนึ่ง และความรู้ประเภทนี้จะเป็นความรู้ที่เป็นทรัพย์สินอันมีค่าในตัวบุคคล

หลักการสุนทรียสาธก

หลักการสุนทรียสาธก (Appreciative principles) ประกอบด้วย ๕ หลักการ^๗ ได้แก่

๑. หลักนักสร้าง (Constructionist principle)

หลักนักสร้าง จะเป็นหลักการพื้นฐานของแนวคิดสุนทรียสาธก โดยนักสร้างจะเป็นผู้กำหนดการสร้างและร่วมสร้างหนทางใหม่ให้กับตนเองนำไปสู่การ เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง หลักการนี้จะช่วยค้นหาศักยภาพโดยการค้นหาคำพูดที่มีความหมายจากการสนทนาพูดคุยเชิงลึก ทำให้ผู้สนทนาเกิดการใคร่ครวญสะท้อนคิด ตีความหมายในสิ่งที่ได้ยิน นำไปสู่การเห็นคุณค่าและการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการค้นหาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง บทบาทสำคัญของนักสร้างคือผู้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ การอ่าน และตีความหมาย ในสิ่งที่พบเห็นและได้ยินเป็น “นักสร้าง” ผ่านการสื่อสารพูดคุยเชิงลึก มีการใคร่ครวญและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มแล้วนำผลลัพธ์ที่ได้มาไปต่อยอดในการสร้างความรู้ในสิ่งใหม่ที่เป็นความดีงามต่อไปในอนาคต

๒. หลักถึงพร้อม (Simultaneity principle)

หลักการนี้มุ่งเน้นการใช้คำถามเชิงบวกกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการค้นหาคุณค่าที่มีอยู่ในตัวคน ทีมงาน และองค์กร โดยใช้คำถามเชิงบวกเป็นตัวกระตุ้น เร่งให้ “ถึงพร้อม” เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกในระดับบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำถามเชิงบวกที่เป็นคำถามล้วงลึกจะเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการบอกเล่าเรื่องราวความสำเร็จ ก่อให้เกิดบรรยากาศของการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี การสะท้อนคิดนำไปสู่การสร้างความคิด การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมใหม่ทั้งในระดับบุคคล ทีมงานและสังคม

๓. หลักกวี (Poetic principle)

หลักการนี้เน้นการเปิดเผยเรื่องราวในสิ่งที่มีคุณค่าอันเป็นสิ่งที่ดีงามที่มีอยู่ในตัวบุคคล ทีมงาน และองค์กร ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคตนำมาสู่ การวิเคราะห์ ตีความหมาย สร้างคุณค่าให้สังคมชุมชน ที่อยู่รอบตัวให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเปิดเผยเรื่องราวในองค์กรจะสะท้อนชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คนที่อาศัย อยู่ร่วมกัน การสนทนาพูดคุยที่อาศัย การเล่าเรื่องเป็นกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง

ช่วยให้ เกิดการสะท้อนคิด ตีความหมาย เรื่องราวชีวิตของคนในองค์กรได้ชัดเจนและง่ายต่อการทำความเข้าใจ เช่น “กวี” ส่งผลให้คนในองค์กรเกิดแรงปรารถนาและแรงบันดาลใจที่จะเรียนรู้เรื่องราวชีวิตในองค์กรร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีและทำให้องค์กรเกิดความมีชีวิตชีวา

๔. หลักคาดอนาคต (Anticipatory principle)

หลักคาดอนาคตจะมุ่งเน้นการนำสิ่งที่เกิดขึ้นจากการคาดการณ์ถึงอนาคตขององค์กร เกิดขึ้นจาก พลังจินตนาการในสิ่งที่ดีงามเพื่อสร้างภาพในอนาคตร่วมกันของสมาชิกในสังคมโดยใช้มุมมองเชิงบวกที่จะชี้้นำการกระทำและการประพฤติปฏิบัติที่ดีในอนาคตของคนในองค์กร ฉะนั้นการคาดอนาคตที่นำเอาพลังจินตนาการร่วมกันของสมาชิกในองค์กรในสิ่งที่ดีและคุณงามความดี เพื่อสร้างภาพในอนาคตให้เกิดความชัดเจน

๕. หลักมองเชิงบวก (Positive principle)

หลักการนี้มุ่งเน้นการใช้มุมมองเชิงบวกหรือการคิดบวกมาสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ให้เกิดความยั่งยืน ในการตั้งคำถามเพื่อสืบค้นเรื่องราวที่เกิดจาก ประสบการณ์ความสำเร็จของคนที่มีอยู่ในองค์กร โดยผู้ที่ทำการสืบค้นเรื่องราวความสำเร็จจะใช้คำถาม เชิงบวก ในการกระตุ้นทำให้เกิดการเล่าเรื่องราวส่งผลให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีและความไว้วางใจ ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ทีมงานและในองค์กร กล่าวโดยสรุปหลักการทั้ง ๕ ประการที่ได้กล่าวมาคือหัวใจของทฤษฎีและการปฏิบัติของสุนทรียสาธก ที่นำไปใช้ในการพัฒนาและการจัดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร หลักการดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสารระหว่างบุคคล ทีมงาน ตลอดจนการสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันอันเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของคนในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การประยุกต์ใช้สุนทรียสาธกเพื่อการจัดการความดี

สุนทรียสาธกได้นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการแพทย์ที่มีความเป็นมนุษย์ นิสิตแพทย์ปฏิบัติกิจกรรมสร้างความคิดโดยใช้สุนทรียสาธกกับกลุ่มเป้าหมายคนชายขอบ อาทิเช่น ขอทาน โสเภณี ผู้ต้องขัง คนชายพวงมาลัย เด็กกำพร้า ซึ่งกิจกรรมในโครงการดังกล่าว นิสิตแพทย์ได้นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์และฝึกปฏิบัติ ในกระบวนการสุนทรียสาธกที่ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. การค้นหา (Discovery)

การค้นหาเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการสุนทรียศาสตร์เป็นการค้นหาคำศัพท์ ความสามารถการชื่นชมในคุณค่าและศรัทธาในสิ่งดีงามอันเป็นคุณค่าของเพื่อนภายในกลุ่มโดยใช้คำถามเชิงบวกเป็นตัวกระตุ้น ให้เพื่อนซึ่งเป็นผู้เล่าเกิดแรงบันดาลใจ สะท้อนความรู้สึกภาคภูมิใจ ในการบอกเล่าเรื่องราว ความสำเร็จที่เกิดจากประสบการณ์ของตนเองกับผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนภายในกลุ่มผ่านการพูดคุย แลกเปลี่ยน แบ่งปัน ความรู้สึกนึกคิดซึ่งเป็นที่มาของ

ก่อให้เกิดบรรยากาศของการพูดคุยแบบชื่นชมอย่างไม่เป็นทางการ เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีภายใน ในขณะที่มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความดีงามและความรู้ที่ฝังลึก จากความสำเร็จดังกล่าวสมาชิกภายในกลุ่มจะฝึกฝนการใคร่ครวญ และช่วยกันถอดความรู้ฝังลึกจากเพื่อนผู้เล่า ไปเป็นความรู้ที่ชัดเจนด้วยวิธีการเขียนและจดบันทึก เป็นลายลักษณ์อักษร โดยเฉพาะความดีงามที่เป็นจุดแข็ง องค์กรประกอบ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ตลอดจนเทคนิควิธีการที่ได้มาซึ่งความสำเร็จของเพื่อน

ตัวอย่างคำถาม

๑. ช่วยเล่าประสบการณ์ในชีวิตของนิสิตที่ประสบความสำเร็จซึ่งเป็นช่วงเวลาที่น่าประทับใจและภูมิใจมากที่สุด
๒. เทคนิคปัจจัยอะไร ที่คิดว่าเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดความสำเร็จในสถานการณ์ดังกล่าว
๓. ท่านคิดว่าอะไรคือคุณค่า/ศักยภาพ (จุดแข็ง) ภายในตนเองต่อเหตุการณ์ที่เล่ามา
๔. ในอนาคต หากมีโอกาสได้ทำงานในอนาคตเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ตามกรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมาย ร่วมกับสมาชิกภายในกลุ่ม นิสิต ต้องการจะทำเรื่องอะไรบ้าง

๒. การจินตนาการสร้างฝัน (Dream)

จุดมุ่งหมายของการจินตนาการสร้างฝัน คือ การนำเอาผลลัพธ์ที่ได้จากการค้นหา ในขั้นตอนแรกของ กระบวนการสุนทรียศาสตร์ซึ่งได้แก่ ความดีที่เป็นจุดแข็ง ศักยภาพ ความสามารถ องค์กรประกอบ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ตลอดจนเทคนิค วิธีการที่ได้มาซึ่งความสำเร็จทั้งในอดีตและปัจจุบัน มาเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน สำหรับการจินตนาการฝัน เพื่อสร้างความดีงามใหม่ในอนาคต ซึ่งในขั้นตอนนี้การสร้างบรรยากาศ ที่ทำให้ผู้เข้ามา ร่วมเกิดสมาธิ และการใช้คำถามเชิงบวกจะกระตุ้นให้เกิดการจินตนาการภาพฝันต่อยอดจากองค์ประกอบพื้นฐานที่มีศักยภาพเดิมมาเป็นความต้องการทำดีร่วมกัน โดยผู้เข้าร่วมแต่ละคนจะทำการสะท้อนความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความฝันซึ่งเป็นการตั้งคำถามที่สร้างขึ้นภายในตนเอง ผลลัพธ์ที่ได้จากการสร้างฝัน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ความดีที่อยากทำภายใต้การทำงานเป็นทีมและเทคนิคใหม่ที่จะนำไปออกแบบวิธีการ นวัตกรรมในอนาคต จะนำมาถอดบทเรียน กลายเป็นความรู้ที่ชัดเจนซึ่งอยู่ในรูปแบบของภาพวาด สัญลักษณ์ หลังจากนั้นสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม มีการดำเนินกิจกรรมโดยการแบ่งปันภาพฝัน ความดีในความคิดของตนเองให้เพื่อนสมาชิก การรวบรวมความคิดที่จะสร้างความดีที่จะนำไปออกแบบวิธีการสร้างความดีในอนาคตซึ่งเกิดจากภาพฝันของสมาชิกทุกคนนำมาสร้างเป็นข้อความวิสัยทัศน์ (vision statement) ร่วมกัน อีกทั้งสมาชิก

ทั้งหมดที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการจัดทำข้อตกลงและพันธสัญญา ร่วมกัน ในการร่วมแรงร่วมใจที่จะปฏิบัติตามข้อความวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ในขั้นตอนของการจินตนาการสร้างฝันนั้นต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เข้าร่วมเกิดสมาธิ ควบคู่ไปกับการใช้คำถามเชิงบวกจะกระตุ้นความรู้สึกภายในของสมาชิกแต่ละคนให้เกิดการจินตนาการภาพฝันร่วมกัน

๓. การออกแบบ (Design)

การออกแบบ เป็นขั้นตอนของการนำสิ่งที่ได้จากขั้นตอนของการจินตนาการภาพฝันอันได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความดี องค์กรประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จงานสร้างความดีในอนาคต ของทีม ข้อความวิสัยทัศน์ นำมาใช้ในการจัดทำโครงการและกิจกรรมจิตอาสาสร้างความดี เพื่อสร้างนวัตกรรม โดยจัดทำในรูปแบบของแผนงานโครงการ กิจกรรมจิตอาสาสร้างความดีและมีการกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบตามศักยภาพ ความสามารถที่สมาชิกมีอยู่

๔. การปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผล (Destiny)

ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลลัพธ์ของการออกแบบในกระบวนการสุนทรียศาสตร์ ซึ่งเป็นความคิดสร้างสรรค์ในการทำความดีที่ปรากฏชัดเจน ซึ่งอยู่ในรูปแบบของแผนงานโครงการและกิจกรรมจิตอาสาสร้างความดี ตลอดจน เทคนิคและวิธีการใหม่ที่สมาชิกทีมงาน ได้คิดค้น และนำมาทดลองปฏิบัติจริงในพื้นที่ส่งผลให้สมาชิกทีมงานเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในแต่ละบุคคล

หลังจากที่สมาชิกทีมงานได้ทำการทดลองปฏิบัติตามแผนงานการสร้างความดีแล้ว ทีมงานผู้รับผิดชอบต้องมีการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินการตาม แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่ดำเนินการและนำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวม ค้นหาสิ่งที่ทำได้ดี และโอกาสในการปรับปรุงพัฒนาผลการดำเนินงาน เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานโครงการสร้างความดี สมาชิกทีมงาน นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งหมดจากโครงการมาถอดบทเรียน จัดทำเอกสารรายงานสู่การนำเสนอผลงาน เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนและอาจารย์ในชั้นเรียน อีกทั้งในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวได้ทำการศึกษาวิจัยผลของการจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาคุณลักษณะชีวิตของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นการศึกษาแบบ quasi-experimental pre-post ผลสมผลด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนระดับความฉลาดทางอารมณ์ก่อนและหลังเรียน โดยด้วยการทดสอบ paired-t test พบว่า คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านดี ได้แก่ ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม^๕

วิจารณ์

ความเป็นไปได้การนำสุนทรียศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนิสิต นักศึกษาแพทย์

๑. สุนทรียศาสตร์สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต โดยเฉพาะในระดับชั้นปริคณิสิกทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของระบบการจัดการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์ในแต่ละมหาวิทยาลัยซึ่งสามารถกระทำได้ใน ๓ ระยะ ได้แก่

ระยะที่ ๑ : การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

สุนทรียศาสตร์ประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนิสิต นักศึกษาแพทย์ก่อนเข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่มีความเหมาะสมในการปลูกฝังทัศนคติ และฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันโดยเฉพาะทักษะการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพ การเห็นอกเห็นใจ และการคำนึงถึงประโยชน์ผู้อื่นเพื่อหล่อหลอมภายในจิตใจให้มีความเป็นมนุษย์ตั้งแต่ในช่วงแรกที่ก้าวเข้ามาสู่รั้วมหาวิทยาลัย และ

ช่วงเวลานี้นิสิต นักศึกษาแพทย์มีความกระตือรือร้นและตั้งใจที่จะปฏิบัติกิจกรรม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาภายในตนเองได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการนำสุนทรียศาสตร์เข้ามาประยุกต์ในกิจกรรมเตรียมความพร้อม จึงมีความเหมาะสม

ระยะที่ ๒ : การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปในชั้นปีที่ ๑

ซึ่งตามปกตินิสิตนักศึกษาแพทย์ในชั้นปีที่ ๑ ของคณะแพทยศาสตร์ส่วนใหญ่ของไทยจะเรียนรายวิชาพื้นฐานและการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย การนำสุนทรียศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปก็สามารถทำได้ และยังเปิดโอกาสให้นิสิตและนักศึกษาแพทย์คณะอื่นในมหาวิทยาลัยมาเรียนรู้ได้

ระยะที่ ๓ : การจัดการเรียนการสอนในคณะแพทยศาสตร์ระดับชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาต้น

การประยุกต์สุนทรียศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนช่วงภาคการศึกษาต้นของชั้นปีที่ ๓ เนื่องจากนิสิตนักศึกษาแพทย์ได้เรียนรู้หลักการ วิชาพื้นฐานทางการแพทย์ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาชีพมาเพียงพอแล้ว ควรจะได้รับการฝึกฝนการพัฒนาภายในตนเองด้วยหัวใจที่มีความเป็นมนุษย์โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพ การใคร่ครวญด้วยตนเองนำไปสู่การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการทำงานเป็นทีมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนิสิต นักศึกษาแพทย์ก่อนที่จะขึ้นชั้นคลินิก

๒. สุนทรียศาสตร์เป็นการเรียนรู้ร่วมกันในกระบวนการกลุ่มหรือกระบวนการทำงานเป็นทีมซึ่งมีลักษณะการทำงานกลุ่มคล้ายคลึงกับ กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based learning) ซึ่ง PBL ถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนคณะแพทยศาสตร์ในระดับชั้นปริคณิสิก นิสิต นักศึกษาแพทย์จึงคุ้นเคยกับการเรียนรู้เป็นทีมทำให้ง่ายต่อการจัดการกระบวนการ

จุดแข็งของกระบวนการสุนทรียศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนนิสิต นักศึกษาแพทย์

๑. นิสิตแพทย์สามารถพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร อาทิ การตั้งคำถามเชิงบวก การฟังอย่างลึกซึ้ง การชื่นชม การจดบันทึก การสร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและการเรียนรู้ผู้อื่นนอกชั้นเรียน

๒. สุนทรียศาสตร์ทำให้ผู้เรียนรู้มีการใคร่ครวญด้วยตนเองจากการฝึกในขั้นตอนของการสร้างฝันซึ่งจะช่วยให้ นิสิต นักศึกษาแพทย์สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้

๓. สุนทรียสาธกเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ ความสำเร็จอันเป็นคุณค่า ความดีของเพื่อนในชั้นเรียนมา ต่อยอดในการสร้างคุณค่าเชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างผลงาน ที่มาจากแรงปรารถนาหรือความต้องการภายในของตนเอง และของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทำให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเกิด ความภาคภูมิใจ

๔. ช่วยให้นิสิตแพทย์เกิดการเรียนรู้ด้วยการสัมผัส ประสบการณ์ตรงในชีวิตของผู้เรียนนอกชั้นเรียนเป็นการฝึกฝน การใคร่ครวญอย่างมีวิจารณญาณ การใคร่ครวญก่อนที่จะ ตัดสินใจตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ความดีให้กับผู้อื่นที่เป็นกลุ่มคนชายขอบ นิสิตแพทย์ได้เห็นความทุกข์ยากของผู้อื่นจะเป็นการกระตุ้น ให้เกิดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เกิดทัศนคติและตัดสินใจ ในความคิดที่จะช่วยเหลือผู้อื่นโดยปราศจากความต้องการ ผลประโยชน์ใดตอบแทนส่งผลโดยตรงต่อความต้องการ ทำความดี

๕. กระบวนการสุนทรียสาธกจะช่วยพัฒนานิสิต นักศึกษาแพทย์ให้เป็นผู้ประกอบการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสำคัญต่อ การเรียนรู้ในวิชาชีพแพทย์ต่อไปในอนาคต

จุดอ่อนของกระบวนการสุนทรียสาธกในการจัดการเรียนการสอนนิสิต นักศึกษาแพทย์

สุนทรียสาธกเป็นศาสตร์ทางด้านสังคมศาสตร์และ จิตวิทยาเชิงบวกซึ่งเป็นนามธรรมจับต้องยาก การเรียนรู้ใน ศาสตร์นี้ต้องลงมือปฏิบัติจึงจะเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ ในการสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคลากรในวิชาชีพที่เคยชิน กับการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์มองเห็นรูปธรรมที่สามารถจับ ต้องได้ ดังนั้นการนำสุนทรียสาธกเข้ามาประยุกต์ใช้ในการ เรียนการสอนในโรงเรียนแพทย์ ต้องใช้ความพยายามในการ สื่อสารให้กับบุคลากรสายวิชาการในคณะแพทยศาสตร์ให้เกิด ความเข้าใจในประโยชน์ จุดแข็งและโอกาสของการนำสุนทรีย สาธกมาใช้พัฒนาคุณลักษณะที่ดีมีคุณภาพมนุษย์ให้กับนิสิต นักศึกษาแพทย์

ข้อจำกัดของกระบวนการสุนทรียสาธกในการจัดการเรียน การสอนในหลักสูตรแพทย์

๑. ระยะเวลาและความต่อเนื่องของกระบวนการ กระบวนการสุนทรียสาธกเป็นกระบวนการที่มีความ ต่อเนื่องกันทั้ง ๔ ขั้นตอนและผู้เรียนต้องมีเวลาในการเรียนรู้ ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกันกับทีมเพื่อพัฒนาภายในตนเอง อย่างน้อย ๖ - ๘ สัปดาห์ ดังนั้นในการออกแบบการจัดการ เรียนการสอนที่นำเครื่องมือนี้ไปประยุกต์ใช้ ผู้สอนต้อง เลือกรายวิชาที่มีเวลาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่องและเพียงพอ

๒. ลึงสนับสนุนการเรียนรู้ อาทิ ห้องเรียนที่มี ขนาดใหญ่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและบรรยากาศ

๓. ปริมาณอาจารย์ต้องมากเพียงพอ ลัดส่วนของ อาจารย์ประจำกลุ่มต่อนิสิตไม่เกิน ๑ ต่อ ๑๐

สรุป

การจัดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะนิสิตแพทย์ โดยเฉพาะภายในตนเองต้องอาศัยการบ่มเพาะ ปลุกฝัง ทัศนคติและฝึกฝนทักษะที่สำคัญโดยเฉพาะทักษะการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การควบคุมอารมณ์ของตนเอง อย่างชาญฉลาด การเห็นอกเห็นใจ ตลอดจนการคำนึงถึง ประโยชน์ผู้อื่นมีความสำคัญในการหล่อหลอมให้มีจิตใจของ ความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้บทบาทของสถาบันการศึกษาและ ผู้สอนที่จะต้องพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนได้พัฒนาภายในตนเอง โดยเฉพาะการสร้างความคิด ซึ่งเป็นการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม การคำนึงถึงประโยชน์ ผู้อื่น ซึ่งเริ่มจากการเรียนการสอนในโรงเรียนแพทย์อันเป็น พื้นฐานในการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้มีทักษะ การสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพและพร้อมที่จะปฏิบัติงานใน วิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาทั้งนี้สุนทรียสาธกก็เป็นเครื่องมือ และวิธีการทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยสร้างเสริมพัฒนาคุณลักษณะ และพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้กับผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

๑. มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาแพทยศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๕ [อินเทอร์เน็ต]. ๒๕๕๕ [เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗] เข้าถึงได้จาก: <http://www1.si.mahidol.ac.th/education/si/attachments/article/167/document-y2555.pdf>.
๒. Havens DS, Wood SO, Leeman J. Improving nursing practice and patient care: building capacity with appreciative inquiry. J Nurs Adm 2006;36:463-70.
๓. Bushe GR, Coetzer G. Appreciative inquiry as a team-development intervention: a controlled experiment. J Appl Behav Sci 1995;31:13-30.
๔. Bushe GR, Kassam A. When is appreciative inquiry transformational : A meta-case analysis. J Appl Behav Sci 2005;41:161-81.
๕. Keefe MR, Pesut D. Appreciative inquiry and leadership transitions. J Prof Nurs 2004;20:103-9.
๖. Barrett FJ. Creating appreciative learning cultures. Organizational Dynamic 1995;24:36-49.

๗. Cooperrider DL, Whitney D, Stavros Fry R, Trosten B. Appreciative inquiry handbook. San Francisco, CA: Berrett-Koehler Publishers; 2003.
๘. Cooperrider DL, Whitney D. Appreciative inquiry: A positive revolution in change. San Francisco, CA: Berrett-Koehler Publishers; 2005.
๙. ไพศาล วิสาโล. ศาสตร์และศิลป์แห่งการจัดการความดี: ศึกษากรณีมูลนิธิพุทธรักษา. [อินเทอร์เน็ต]. ๒๕๕๒ [เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙]. เข้าถึงได้จาก: <http://ebook.hu.ac.th/ebook2/index.php/>.
๑๐. Büssing Arndt, Kerksieck Philipp, Günther Andreas, Baumann Klaus. Altruism in adolescents and young adults: validation of an instrument to measure generative altruism with structural Equation modeling. International Journal of Children's Spirituality 2013;18:335-50.
๑๑. Burks DJ, Kobus AM. The legacy of altruism in health care: the promotion of empathy, prosociality and humanism. Med Educ 2012;46:317-25.
๑๒. Watkins JM, Mohr B. Appreciative inquiry: Change at the speed of imagination. San Francisco: Jossey-Bass; 2001.
๑๓. Avital M, Carlo JL. What knowledge management that systems designer can learn from appreciative inquiry. Advances in Appreciative Inquiry 2004;1:57-75.
๑๔. Nonaka I, Takeuchi H. The knowledge creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation. New York: Oxford University Press; 1995.
๑๕. เทิดศักดิ์ ผลจันทร์, ไพฑูรย์ ช่างฉ่า. ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาคุณลักษณะนิสิต. พุทธชินราชเวชสาร ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๓ กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๗. [อินเทอร์เน็ต]. ๒๕๕๗ [เข้าถึงเมื่อ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/BMJ>.

Abstract

Appreciative inquiry to create goodness: Start at medical teaching

Paitoon Chuangchum

Department of Community Medicine, Faculty of Medicine, Naresuan University

Developing medical students' characters is critical to the transformation of inner self, especially communication skills, good relationships, self-control, empathy and altruism which affected learners' high compassion. Appreciative inquiry approach is applied in teaching and learning designed for transforming to be humanistic learners. This article reviewed the appreciative inquiry approach, focusing on the development, definitions, creating goodness, altruism, theory and principle of appreciative inquiry, and appreciative inquiry to create goodness. The development of an appreciative inquiry is based on creating body of knowledge and managing goodness as an alternative to the prevailing approach which provides new perspectives that can eventually contribute to the community and society.

Key words: Creating goodness, Altruism, Appreciative inquiry